

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА „ДИЈАЛОГ О ТРЕНДОВИМА У САВРЕМЕНОЈ СРПСКОЈ ИСТОРИОГРАФИЈИ”, ИНСТИТУТ ЗА НОВИЈУ ИСТОРИЈУ СРБИЈЕ, БЕОГРАД, 28–29. НОВЕМБАР 2024.

У организацији Института за новију историју Србије (ИНИС) у Београду је, од 28. до 29. новембра 2024. године, одржана национална научна конференција „Дијалог о трендовима у савременој српској историографији”. Учествовало је 24 научника из еминентних научних институција Републике Србије, а из Института за стратегијска истраживања – др Татјана Милошевић, научни срадник у Одељењу за војну историју.

Први радни дан је био четвртак, 28. новембар. Конференцију је отворио др Миле Бјелајац, научни саветник, директор Института за новију историју Србије. У оквиру првог панела који је био посвећен *Историографском наслеђу и перспективама*, а којим је председавао др Зоран Јањетовић, своја саопштења је изложило петоро учесника. Први подносилац био је др Миле Бјелајац из ИНИС-а који је говорио на тему „Однос према баштини у српској историографији”, затим проф. др Сузана Рајић са Филозофског факултета у Београду са саопштењем „(Не)примена валоризованих резултата у српској историографији”, па др Гордана Кривокапић Јовић, виши научни сарадник у пензији из ИНИС-а, са радом „Југословенски концепт српске историографије-основе”, потом др Александра Колаковић, виши научни сарадник из Института за политичке студије, која је излагала ра на тему „Улога историје и историчара у научној дипломатији, донети и могућности Србије”. Последњи учесник овог панела био је др Ратомир Миликић, научни саветник из Института за савремену историју, чији је рад носио назив „Актуелни проблеми и дилеме у представљању историје XX века у уџбеницима у Републици Србији.” У другом поподневном панелу, под називом *Теорија и методологија у савременој историографији*, који је водио др Петар Драгишић, учешће је узело петоро панелиста. Први учесник био је редовни професор Педагошког факултета из Новог Сада, др Михаел Антоловић, који је представио свој рад „Дијалог глувих”– о страху од теорије и његовим импликацијама по српску историографију”, потом редовни професор др Биљана Шимуновић са Филозофског факултета из Новог Сада, која је излагала реферат на тему

„Дигиталне технологије и будућност заната историчара у Србији”, за тим др Радосав Туцовић, научни сарадник из Института за савремену историју, представивши рад под називом „Нова методологија изучавања Холокауста: различите могућности микроисториског приступа”, док је на тему „Деконструкција као методолошки оквир за историографска истраживања миграционих процеса – пример организованог исељавања Јевреја из Југославије у Израел (1948–1952)” говорио др Милан Радовановић. Први радни дан завршен је предавањем др Ивана Ристића: „Јавност, јавно мњење и политичка комуникација као истраживачке теме у савременој српској историографији: нужност интердисциплинарних приступа.”

Другог радног дана конференције, 29. новембра, на укупно три панела изложено је 14 саопштења. Трећи панел под називом *Нови трендови у српској историографији, рецепција иностраних утицаја и култура сећења*, којим је у улози модератора председавао др Михаел Антоловић, започео је саопштењем др Радована Субића и др Драгише Д. Васића, професора са Филозофског факултета из Бања Луке, под називом „Историографија у Републици Српској: стање и перспективе”. Панел је настављен излагањем др Јарослава Вишњакова, професора Универзитета МГИМО из Москве, на тему „Нови трендови у проучавању односа Краљевине Србије и руске царевине у модерној руској историографији.”, потом коауторским саопштењем др Стефана Радојковића из Института за политичке студије из Београда и истраживача-приправника мср. Синише Вулића из Института за српску културу из Лепосавића, који су говорили на тему „Нови трендови у српској историографији? Последипломске студије историчара на другим факултетима Универзитета у Београду”, затим радом др Алексеја Тимофејева, научног саветника ИНИС-а и ванредног професора Филозофског факултета у Београду: „Модерна визија Другог светског рата у Русији и Србији: компарација начина одржавања историјског памћења”, да би потом претпоследњи учесник панела др Олга Манојловић Пинтар, виши научни сарадник из ИНИС-а, излагала свој рад на тему „Историографија у Србији и нове хуманистичке науке”. Панел је завршен рефератом др Оливере Драгишић, вишег научног сарадника из ИНИС-а, на тему „Хандкеова новела Голманов страх од пенала и језички проблеми у историографији: неколико примера.” У четвртном поподневном панелу, под називом *Актуелне теме у савременој српској историографији*, своја излагања су представила

четири говорника. Први је говорио др Александар Лукић, виши научни сарадник из ИНИС-а, на тему „Први светски рат на страницама часописа *Историја 20. века*“. Затим је свој рад „*Србија осамдесетих година 20. века: српска историографија, извори и могућа истраживања*“ изложио др Петар Драгишић, научни саветник из ИНИС-а. Своје реферате представиле су и др Весна Алексић, научни саветник из ИНИС-а, која је говорила на тему „*Економске теме у савременој српској историографији*“ и др Ранка Гашић, научни саветник из Института за савремену историју, саопштењем које је уједно било и последње у овом панелу, а односило се на „*Изучавање историје града (urban history) у Србији и југоисточној Европи: настанак, историјат и тенденције даљег развоја*“. Пети, последњи панел на тему *Хиперпродукција и (ненаучна) ревизија историје*, започео је саопштењем др Татјане Милошевић, научног сарадника из Института са стратегијска истраживања Универзитета одбране, представника Министарства одбране Републике Србије (МО РС), чији је рад „*Поглед на хиперпродукцију у науци*“ био посвећен тренутном стању у српској науци са посебним акцентом на дешавања у хуманистичким наукама, односно историјској науци. Панел је настављен саопштењем др Маријане Т. Мраовић, научног сарадника из Војног архива МО РС, која је говорила на тему „*Производња – хиперпродукција радова о Србији под немачком окупацијом 1941–1944. године у савременој српској историографији*“. Претпоследњи говорник на конференцији био је др Александар Раковић, научни саветник из ИНИС-а. Његова тема била је „*Српска историографија и црногорска псеудонаука*“. Конференција је завршена излагањем последњег учесника на тему „*Хрватско питање (1918–1929) у савременој српској, хрватској и (пост)совјетској историографији*“, др Александра А. Силкина из Института за историју Словена Руске академије наука из Москве. Важно је нагласити да је након сваког завршеног панела уследила веома продуктивна дискусија која се одвијала на завидном академском нивоу.

Циљ конференције био је да подстакне припаднике академске заједнице на преиспитивање остварених резултата у савременој српској историографији кроз покретање академске расправе, као и отварање дијалога о хиперпродукцији и валоризацији резултата радова, како појединаца тако и читавих институција.

др Татјана Милошевић